

Омельковець, Руслана і Свірса, Діана. «Флороконцепт «вороняче око» у фольклорних текстах із Західного Полісся: лінгвокультурологічний аспект». *Лінгвостилістичні студії*, вип. 20, 2024, с. 47–55.
Omelkovets, Ruslana and Svirs, Diana. "Floral Concept of 'Voroniche Oke' (Raven's Eye) in Folklore Texts from the Western Polissia: a Linguo-Cultural Aspect". *Linguostylistic Studies*, iss. 20, 2024, pp. 47–55.

УДК [81:008]:398(=161.2:477.81/.82)

<https://doi.org/10.29038/2413-0923-2024-20-47-55>

ФЛОРОКОНЦЕПТ «ВОРОНЯЧЕ ОКО» У ФОЛЬКЛОРНИХ ТЕКСТАХ ІЗ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Руслана Омельковець

Волинський національний університет імені Лесі Українки,
Луцьк, Україна

Діана Свірса

Волинський національний університет імені Лесі Українки,
Луцьк, Україна

У статті здійснено лінгвокультурологічний аналіз «вороняче око» на матеріалі легенд та переказів із Західного Полісся; схарактеризовано фольклорну традицію іманентності природного складника у світосприйнятті поліщуків; наведено назви рослин, що тісно пов'язані з довкіллям. Багато фітономенів, окрім денотативного значення, мають додаткові семантичні характеристики, виконують експресивну і етнокультурну функцію, відображаючи специфіку менталітету народу. Деякі номени мають яскраву культурно-національну конотацію, як-от *вороняче око*. Комплексний аналіз засвідчує те, що фітономен *вороняче око* містить здебільшого негативні культурні конотації та символічні значення.

Ключові слова: флороконцепт, лінгвокультурологія, культурна конотація, фольклор.

FLORAL CONCEPT OF 'VORONICHE OKO' (RAVEN'S EYE) IN FOLKLORE TEXTS FROM THE WESTERN POLISSIA: A LINGUO-CULTURAL ASPECT

Ruslana Omelkovets

Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine

Diana Svirs

Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine

Botanical vocabulary belongs to the archaic language layer and is an integral part of linguistic culture. It reflects people's life experience and the results of their observations of the world around, therefore the names of plants provide for establishing specific features of the cultural traditions of the people. Plant names with zoonymic components constitute a separate thematic group within the botanical vocabulary. The plant names with zoonymic components constitute a separate thematic group within the botanical vocabulary. Phytonominations often become the object of linguistic and cultural research. This approach makes it possible to

consider the ways of representing culture in language and to find out the peculiarities of the people's worldview. The main tool for conducting linguo-cultural analysis is the concept of cultural connotation. The essence of floronomena with a zoonym component is associations based on external similarity and similarity of functions of animals and plants.

The object of the study is the cultural connotations of the phytonomen *voroniache oko* in folklore texts from Western Polissia. The most frequent motivational feature is the poisonousness of the plant. Thus, the designation *voroniache* indicates the toxic effect of this plant on humans and animals. Also, it adds an emotional aspect to the assessment of the poisonousness of the plant, which warns a person about the danger. Another motivational feature is the place of growth of the plant (the ornithonym component *voron* (raven) is present in the names of forest and moisture-loving plants). The phenomenon of phytonymic opposition reflects popular ideas about mimicry in the plant world. The phytonomen *voroniache oko* implies additional pejorative semantics and forms an opposition to the names of useful plants. Folklore texts in which the nomen *voroniache oko* (raven's eye) occurs reflect the negative attitude of native speakers towards the raven and explain the poisonousness of this plant.

Linguistic and cultural studies of botanical vocabulary allow us to establish unique and universal features inherent in both plants and animals in the folk worldview of the Western Polissia inhabitants.

Key words: flora concept, linguoculturology, cultural connotation, folklore.

Вступ. Окремий пласт ботанічної лексики утворюють найменування рослин із компонентом-зоонімом, що відображають взаємодію флори та фауни. За допомогою введення зоонімного коду в рослинний здійснюється комунікативна потреба людини в передачі інформації про навколишню дійсність. У ботанічній лексиці це виявляється в ускладненні основного номінативного значення терміна конотаціями, що маркуються в межах культурних традицій певного етносу.

Взаємодію мови і культури часто досліджують на рівні конотації, розглядаючи додаткові семантичні, емоційні, прагматичні або стилістичні відтінки узуального чи okazіонального характеру, що входять до семантики слова, виражаючи емотивно-оцінне ставлення до дійсності (Приходько 182).

Культурна конотація як спосіб репрезентації етнічно значущої інформації у значенні лексичних одиниць проявляє себе у національно маркованій лексиці, до якої правомірно віднести й ботанічну, де також тісно співвідносяться мова та культура.

Конотацію, культурну конотацію, національну конотацію досліджують Г. І. Приходько (Приходько); О. О. Селіванова (Селіванова); А. П. Загнітко (Загнітко); Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько (Мацько, Мацько і Сидоренко). Однак, попри значну кількість досліджень, присвячених цьому лінгвістичному явищу, на сьогодні не є повністю визначеними властивості конотації, її структура та межі функціонування.

Так, О. О. Селіванова конотацією називає додатковий компонент значення мовної одиниці, що доповнює її предметно-логічний зміст суб'єктивними відтінками оцінки, емоційності, експресивності, функціонально-стилістичної забарвленості, а також відтінками,

зумовленими соціальними, ідеологічними, культурними, ситуаційними аспектами комунікації (Селіванова 86–7). А. П. Загнітко визначає конотацію як додаткові семантичні, емоційні, оцінні, прагматичні чи стилістичні відтінки, що супроводжують поняттєво-предметний зміст і виникають унаслідок взаємодії основних значень слів і речень з фоновими знаннями мовців під впливом контексту та мовленнєвої ситуації, надають можливість мовній одиниці виконувати експресивну функцію (Загнітко 84). Л. І. Мацько, О. М. Мацько та О. М. Сидоренко у монографії «Стилістика української мови» розглядають конотацію як додаткове, супровідне, але суттєве значення (барва), що постійно повертає нас із абстракцій мови до конкретного життя (Мацько, Мацько і Сидоренко 192). Г. І. Приходько вивчає конотацію в ракурсі її зв'язку з національно-культурною специфікою та уточнює терміном «культурно-національна (або культурна) конотація». Дослідниця надає алгоритм культурної інтерпретації: а) співвідношення денотативного змісту одиниці з раціонально-оцінними установками культурної спільності, як результат – формування оцінного судження; б) співвіднесення мотивованого образу внутрішньої форми (мотиваційний компонент) з культурними установками, стереотипами, символами тощо, наслідком чого є формування емотивно-оцінної реакції як емоційного переживання будь-якої об'єктивної ситуації (Приходько 184).

У лінгвокультурологічних дослідженнях концепт виконує ключову роль, оскільки він є об'єднавчим елементом між мовою та культурою. А. П. Загнітко розглядає лінгвокультурний концепт як складну змістову одиницю колективної свідомості національно-лінгвокультурного простору, що виявляє реалії об'єктивного або уявлюваного й міститься в національно-колективній пам'яті та відтворювану через вербальні й невербальні засоби у сталому вигляді. Ядерним складником концепту постає оцінка в різних її виявах (Загнітко 105). Дослідження лінгвокультурного концепту відображено в наукових працях Е. В. Розвод (Розвод), Н. Г. Єсипенко (Єсипенко), М. М. Полюжина (Полюжин) та ін.

Джерелами лінгвокультурної інформації стали лексикографічні праці, зокрема «Словник символів культури України» (*Словник*) та «Знаки української етнокультури» (Жайворонок).

Лінгвокультурологічний підхід до аналізу ботанічної лексики представлений у дослідженнях багатьох науковців. Так, В. В. Галайчук дослідив лексико-тематичну мікросистему «Рослини» в українських фольклорних текстах (Галайчук); В. Т. Скуратівський на матеріалі дохристиянських легенд у своїй роботі «Русалії», зокрема розділі «Дерева і рослини», проаналізував на основі фольклорних сюжетів міфологічний аспект рослинного світу (Скуратівський); Г. О. Булашев розглянув походження деяких рослин за матеріалами легенд від праслов'янських часів до початку ХХ ст. (Булашев); І. В. Сабадош простежив історію української ботанічної лексики від найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст.

(Сабадош); Т. М. Мішеніна розкрила структурно-семантичні особливості флороконцепту в українській мові з позиції діакронії на прикладі фітоніма *трава* (Мішеніна).

Мета роботи – лінгвокультурологічний аналіз флороконцепту «вороняче око» (на матеріалі фольклорних текстів із Західного Полісся).

Матеріал і методи дослідження. Джерелами дослідження послужили власні польові записи, здійснені експедиційним методом у населених пунктах Волинської та Рівненської областей.

Поставлена мета і завдання визначають необхідність використання описового *методу* спостереження над словом. Застосовано також прийом лексикографічного аналізу.

Результати дослідження та дискусія. Накопичення знань про світ рослин сприяє розширенню й деталізації відношень усередині системи, тобто становленню ботанічної номенклатури. На початковому етапі свого існування ця номенклатура не підпорядкована вимогам наукової систематизації. Вона базується на емпіричних спостереженнях, практичних потребах та етнокультурних уявленнях людини.

Вороняче око (*Paris quadrifolia* L.) – це невелика рослина із однією чорною ягодою на верхівці стебла, під якою навхрест розміщені чотири листки. Зростає *вороняче око* в листяних, рідше мішаних лісах, а також серед чагарників, надаючи перевагу затіненим, сирим місцям. Всі частини рослини отруйні.

Назва *вороняче око* – синонім до найменування */воўч'ї /йагоди* (Влм, Злн, Блг), де означення вказує на колір плодів цих рослин (чорний) та їх токсичний вплив на людей і тварин. Зоосемізм із значенням 'вовк', маркуючи отруйність рослини, асоціюється з агресією хижака: *не /можна йїх /йїсти / бо во/ни от/руїн'ї / і йакш/чо ти йїх зйї/си / то /буде ви/сока темпера/тура і ти пом/реш //* (Влм) *ба/бус'а /завжди ка/зала / йакш/чо з/йїсти /воўч'ї /йагоди / то н'їс /виросте //* (Злн). На цю ж властивість рослини при її іменуванні вказує і ще один респондент: *ко/лис' з'їб/ралос' ба/гато л'у/деї та п'їш/ли во/ни ў л'їс на /йагоди / на гри/би //* */к'їл'ка го/дин хо/дили та н'їц не знайш/лос' / але /пот'їм во/ни все ж та/ки /вийшли на га/л'авину / ус'їйану поўн'їст'у /чорними та чер/воними /бубками //* */л'уди зра/д'їли / /т'їки хо/т'їли з'їб/рати / а/ле тут /вийшоў до них воўк / /зуби ш/к'їрит' і до /йаг'їд не п'їдпус/кайе //* *то ї вер/нули во/ни ў се/ло / в/з'али /руж':а і на/зад до га/л'авини //* *воўк /голосно виў і /кидаўс'а / т'ї /л'уди шче не з/нали / шчо в'їн йїх ўр'ату/ват' хо/т'їў //* *там во/ни йо/го і забат/рачили //* *з'їб/рали /поўн'ї /кошки /йаг'їд і по/несли до/дому /родич'їў та су/с'їд'їў часту/вати //* *вс'ї хто зйїў / отру/їлис' і по/мерли //* */т'їл'ки л'їс/ничий не йїў т'ї /йагоди та /вижиў //* *в'їн зку/мекаў / шчо воўк не ш/коди заў/дати хо/т'їў / а поперед/жаў шчо /йагоди нез/дал'ї //* *з тих п'їр йїх /воўчими нази/вайут' //* (Блг). Вовк у традиційній культурі – символ зла, жадібності, жорстокості, лицемірства, брехні, кровожерливості (Словник 46).

Компонент-орнітонім у найменуванні *вороняче око* вживають, мотивуючи сутнісною і функціональною близькістю ворона і вовка, оскільки обидві тварини хижі.

У народній традиції ставлення до образу *ворона* неоднозначне. Позитивна оцінка ґрунтується на уявленні про ворона, як мудрого птаха, котрий довго живе: *жиў ко/лис' горо/бец' // хвал'ку/ватиї т/рохи буў і знай/шоў /йакоc' в'ін с/кирту х/л'іба // так зра/д'іў у/дач'і / що по/чаў /перед вс'і/ма випрен'/говуватис'а // а непода/леку шканди/баў ста/риї / /дуже /мудрий крук // догуздо/ваўс'а в'ін до гороб/ц'а і /каже / перес/тан' хва/литис' / ш/част'а /л'убит' /тишу // на що горо/бец' /т'іл'ки по/чаў ц/в'ірати / моў/л'аў сам усе з/найє // то ї крук і по/чоўгаў со/б'і /дал'і // а ко/ли ўже вер/таў на/зад / /бачит' / си/дит' горо/бец' / п/лаче // пи/тайє / шо т/рапилос' і горо/бец' /йому /каже /ўк/рали м'ій хл'іб // ста/риї /ворон ска/заў // вт/ратиў / не ч'іп/л'аїс'а / не т/воє / не бе/ри // (Уст). Ворон вважається мудрим віщуном, бо живе сто, а то й триста років і знає багато таємниць; може передбачити смерть, нащастя ворогів (Жайворонок 116). Однак здебільшого етнокультурні уявлення про ворона мають і негативну оцінку. Їх набагато більше. Так, у свідомості людини ворони здавна асоціюються з поняттями 'смерть', 'нечиста сила', 'зло': *йакиш/чо зби/райуц'а /ворони // л'і/тайут' і /каркайут' / то ў на/род'і /заўжди гово/рили / що хтос' по/мер а/бо в /л'іс'і йа/кас' тва/рина / бо во/рони /майут' з/датн'іст' в'ідчу/вати /мертве (Кнг). Також цих птахів використовують у магічних ритуалах: во/рожки /часто викорис/товуйут' /ворон'ів у сво/їїх об/р'адах / з/найєш йак во/рожки там /черепа /ворона три/майут' чи /робл'ат' на/миста / бо во/рони пов'йазан'і з потой/б'іч'ам // /через /їїхн'є /каркан'а во/ни переда/йут' /порчу / йак /зараз /кажут' що л'у/дина /може шос' на/каркати то і во/рони теж шос' по/гане // шче во/рону мог/ли в'ідп/равити з йа/кимос' прок/л'оном / во/рона мог/ла приле/т'іти і по/чати с/тукат' в ок/но а/бо п/росто си/д'іти над/вор'і то/му йі/йі т/реба з/разу в'ідга/н'ати // і шче /мертвого /ворона мог/ли зако/пати н'ід /хатойу // шче во/рожки поси/лайут' шос' /типу /духа во/рони ў сон л'у/дини шчо б нал'а/кати йі/йі // (Мрн). Ворон – це нечистий птах, пов'язаний зі світом мертвих; не користується симпатіями передусім через чорне оперення («Чорний, як ворон чорненький», «Крукові й мило не допоможе»); з глибокої давнини вважається лиховісним птахом, вісником смерті; коли кричить крук, спльовують, як і в тих випадках, коли бояться зурочення або пристріту; коли ворон кине вгору камінчик, то хтось помре, а коли сяде біля хати й тричі крякне – жди недоброго (Жайворонок 115–6).**

Такі ж народні уявлення про ворона як істоту небезпечну відобразилися й у фітономені *вороняче око*. В етнокультурному сприйнятті негативна конотація рослин пов'язана зі смаковими, ароматичними, біохімічними та іншими властивостями. Зокрема, означення *вороняче* актуалізує мотиваційну основу 'рослина, що має отруйний вплив на людей і тварин'. Ягоди мають гіркий смак, а вся рослина – неприємний запах

(Отруйні 44): з/найу що во/на /дуже от/руйна / /навіт' ч'ї/пати йї/йї не /можна бо /може і сок по/пасти а в'ін теж от/руйні / тої хто /бачит' йї/йї /перший раз / /може нап/лутати з чор/ницею // (Усч).

Однак, у народній медицині настойку трави воронячого ока використовують і як лікарський засіб при невралгії, мігрені, ларингіті, туберкульозі легень, асциті й порушенні обміну речовин, що супроводиться набряками та як засіб, що збуджує апетит і посилює перистальтику кишок (Лікарські 94–5).

Мотиваційною ознакою номена вороняче око є колір та форма ягід цієї рослини: чорні плоди – чорне оперення птаха, круглі плоди нагадують око. За словами респондентів: во/на /має /темно-син'у / /маєже /чорну /йагоду посе/редин'і і то/му во/на с/хожа на з'ї/ниц'у /ока во/рони // (Мрн) у во/рон'ачого /ока / ти ж вже /бачила йї/йї / о/так /лист'а /нахрест / ще в на/род'і йак/раз хреш/чата тра/ва назива/єт'с'а і воро/нец' / а во/рон'аче /око що ти пи/тала / бо /йаг'ідка /чорна все/редин'і // (Мнв).

Негативну оцінку містить чорний колір ягід воронячого ока, оскільки для української етнокультури характерним є сприйняття чорного кольору як символу смерті, горя, трауру та ін.

Етіологічні легенди засвідчують бажання людини пояснити генезу будь-якого явища природи чи суспільного життя. Ілюстративною є легенда про походження номена вороняче око: ў ди/тинств'і хо/диў з /мамою ў л'іс по /йагоди // хо/дили ми /довго і тут йа по/бачиў /чорну /йаг'ідку на зем/л'і / ўже /маєже /вирваў / а /мама спин'ає і /каже // не ч'ї/наї / то во/рон'аче /око / йа пи/таўс'а /чого так і то/д'і во/на ме/н'і розпов'їла що ра/н'іш, в/ладар'ом /ц'ого л'ісу буў л'ісо/вик / ста/риї і /дуже метику/ватий // і бу/ла в /н'ого /дон'ка /маўка з /доўгим / гарним во/лос':ам // /райаў с/вою /дон'ку л'ісо/вик і подару/ваў йї ча/р'їўний гребі/нец' з /чистого /золота // та од/ного /разу прошиг/нуў цим /л'ісом /ворон // буў в'ін крад'ї/єм / і ўсе в /око /кинет'с'а / обоўйаз/ково со/б'ї загра/бастає // так і з греб'їн/цем /маўки /вийшло // жа/л'їлас'а л'ісови/ку / тої усл'їдиў /ворона і ў пока/ран':а за кра/д'їжку глаз/ниц'ї /його перетво/риў в'ін на /йаг'ідки / а /ворон за/лишиус'а нез/р'ачим і /б'їл'ше не зм'їг к/расти // л'ісо/вик знаў / що тої хто од/в'їдає ц'у /йагоду / /матиме /силу во/рон'ачого /ока / то/му щоб не при/вести до /ц'ого /зро/биў йї/йї от/руйною / то/му й не /можна йї/йї зби/рати // (Блг).

За словами іншого респондента, який також вказує на отруйні властивості цієї рослини, що лягли в основу іменування: н'ї/шоў /йакоś о/дин мис/ливець в л'іс пол'у/вати / і так да/леко заб/р'їў ту/да / шо заблу/диўс'а // хо/диў блу/каў там три дн'ї / /йїсти йо/му хо/т'їлос'а / а не/ма н'ї/чого / н'ї дичи/ни н'ї/йакої / /н'їчого з/йїсти // і от блу/каў в'ін в /тому /л'іс'і / а по/бачиў йо/го /ворон // і /думає /ворон / /зараз ўмре чоло/в'їк і йа /буду /мати со/б'ї /йїжу // а чоло/в'їк ўсе н'ї/йак не зда/ваўс'а / все шу/каў /йїжу // в /ворона тер/пец' у/же ур/ваўс'а / і в'ін п'їдл'ї/тайє до чоло/в'їка і /каже йо/му // хоч /йїсти / йа то/б'ї пока/жу де йє по/л'ана з йа/г'ідками / і чоло/в'їк по/в'їриў /ворону // /ворон йо/го в'їў /через л'іс і при/в'їў на по/л'ану / де рос/ли

ма/лен'к'і /чорн'і йа/г'ідки. Чоло/в'ік з /голоду на/кинуўс'а і /дуже ба/гато зйіў ворон'ачих йаг'ід і по/мер / бо /йагоди ц'і бу/ли от/руїними // о/так /ворон обма/нуў чоло/в'іка // о/т'і йа/г'ідки так і нази/вайут' ворон'аче око // (Мнв). Уявлення про ворона, які об'єктивуються у легендах про вороняче око, часто несуть негативний характер.

Залучення зоонімних компонентів до процесу номінації ягідних рослин об'єктивує опозицію: 'отруйна рослина' – 'корисна рослина'. За допомогою подібних фітонімічних опозицій народна ботаніка прагне виокремити наявність мімікрії в рослинному світі.

Фітонімічні опозиції /**воўчих** /йаг'ід (Влм, Злн, Блг) (вороняче око звичайне, *Paris quadrifolia* L.) – **во/рон'ача** /йагода, бо чор/ниц'а ж все к/расит' (Усч) (чорниця звичайна, *Vaccinium myrtillus* L.), /**воўч'і** /йагоди ((Омельковець 44), Плн) (бузина чорна, *Sambucus nigra* L.), /**воўч'і** /йагоди ((Омельковець 44), Плн) (буяхи, *Vaccinium uliginosum* L.) зумовлені зовнішньою схожістю ягід та протиставленням їх за ознакою отруйний/корисний: *йіх /часто п/лутайут' з бузи/нойу / з/найеш /йагоди бузи/ни / та з ло/хинойу // і дес' йа чуў / що /бабушка роз/казувала / л'а/кала /ними / то/му що /воўч'і /йагоди теж с/хож'і на бузи/ну / смо/род'іну / і /д'іти йіх /часто /йіли // і то/го йіх так наз/вали бо йакш/чо зйіш йіх то ўмреш // (Плн).*

У ботанічній лексиці місце зростання ягід часто експлікується за допомогою назв тварин і птахів. Так, компонент-орнітонім *ворон* присутній у найменуваннях лісових і вологолюбних рослин відповідно: *вороняче око* (*Paris quadrifolia* L.), *во/рон'ача /йагода* (чорниця звичайна (*Vaccinium myrtillus* L.)), *воронець колосистий* (*Actaea spicata* L.).

Результатом метафоричного перенесення за моделлю 'рослина' → 'рослина, яка в цілому або якоюсь своєю частиною подібна до цієї рослини' є найменування *воро/нец'* (Мнв). Ягоди *воронячого ока* та *воронця колосистого* мають чорний колір. Крім того, для обох рослин характерними є подібні ароматичні (неприємний запах), біохімічні (отруйність) властивості та локативні особливості (росте в листяних лісах).

Висновки і перспективи дослідження. Комплексний аналіз фітономена *вороняче око* визначив ряд мотиваційних ознак, які лежать в основі такого іменування, як-от: зовнішні ознаки (будова рослини, форма й колір ягід), локатив, біохімічні, ароматичні, смакові властивості та етнокультурні уявлення. Вони можуть комбінуватися в межах одного флорономена. Встановити первинність мотивування в цьому випадку практично неможливо.

Етнолінгвістичні дослідження зоонімної фітоніміки дають змогу встановити унікальні й універсальні риси, які притаманні як рослинам, так і тваринам в народному світобаченні мешканців Західного Полісся.

Список умовних скорочень назв населених пунктів

Блг – с. Благодатне Володимирського р-ну Волинської обл.

Влм – с. Велимче Ратнівського р-ну Волинської обл.
Злн – с. Зелене Вараського р-ну Рівненської обл.
Кнг – с. Княгининок Луцького р-ну Волинської обл.
Мгв – с. Маневичі Камінь-Каширського р-ну Волинської обл.
Мрн – с. Маринин Березнівського р-ну Рівненської обл.
Плн – с. Полонка Луцького р-ну Волинської обл.
Уст – с. Устилуг Володимирського р-ну Волинської обл.
Усч – с. Усичі Луцького р-ну Волинської обл.

Список використаної літератури

- Булашев, Георгій. *Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. Космогонічні українські народні погляди та вірування*. Київ: Довіра, 1993.
- Галайчук, Володимир. *Лексичні одиниці мікросистеми «Рослини» в українських фольклорних текстах*. Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Львів, 2004.
- Жайворонок, Віталій. *Знаки української етнокультури: словник-довідник*. Київ: Довіра, 2006.
- Загнітко, Анатолій. *Словник сучасної лінгвістики: Поняття і терміни*. Т. 2. Донецьк: ДонНУ, 2012.
- Лікарські рослини: *Енциклопедичний довідник*, за ред. А. Гродзінського. Київ: Видавництво «Українська Енциклопедія» імені М. П. Бажана; Український виробничо-комерційний центр «Олімп», 1992.
- Мацько, Любов, Мацько, Оксана і Сидоренко, Олеся. *Стилістика української мови*. Київ: Вища школа, 2003.
- Мішеніна, Тетяна. «Лінгвокультурологічна інтерпретація флороконцепту трава з позиції діячності в українській мові». *Рідне слово в етнокультурному вимірі*, № 1, 2015, с. 170–9.
- Омельковець, Руслана. *Словник ботанічної лексики західнополіських говірок*. Луцьк, 2016.
- Отруйні рослини як біологічний фактор небезпеки: *Навчальний посібник*, уклад. А. О. Аннамухамедов, Н. В. Буханевич, Н. С. Ількевич, В. П. Каленська, А. А. Мелешенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018.
- Полужин, Михайло. «Поняття, концепт та його структура». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*, № 4, 2015, с. 212–22.
- Приходько, Ганна. «Лінгвокультурологічні параметри феномену конотації». *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*, № 11, 2022, с. 182–8.
- Розвод, Еліна. «Типи концептів та їх класифікація в сучасному мовознавстві». *Актуальні питання іноземної філології*, № 3, 2015, с. 145–51.
- Сабадош, Іван. *Формування української ботанічної номенклатури*. Ужгород, 1996.
- Селіванова, Олена. *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К, 2006.
- Скуратівський, Василь. *Русалії*. Київ: Довіра, 1996.
- Словник символів культури України*, за заг. ред. В. Коцура, О. Потапенка, М. Дмитренка. Київ: Меленіум, 2002.
- Єсипенко, Надія. «Структура й еволюція лінгвокультурного концепту». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки*, № 4, 2015, с. 177–81.

References

- Bulashev, Heorhii. *Ukrainskyi narod u svoikh lehendakh, relihiinykh pohliadakh ta viruvanniakh. Kosmohonichni ukrainski narodni pohliady ta viruvannia*. Kyiv: Dovira, 1993.

- Halaichuk, Volodymyr. *Leksychni odynytsi mikrosystemy "Roslyny" v ukrainskykh folklornykh tekstakh*. PhD Thesis Abstract. Lviv, 2004.
- Zhaivoronok, Vitalii. *Znaky ukrainskoi etnokultury: Slovnyk-dovidnyk*. Kyiv: Dovira, 2006.
- Zahnitko, Anatolii. *Slovnyk suchasnoi linhvistyky: Poniattia i terminy*. T. 2. Donetsk: DonNU, 2012.
- Likarski roslyny: Entsyklopedychnyi dovidnyk*, edited by A. Hrodzinskyi. Kyiv: Vydavnytstvo "Ukrainska Entsyklopediia" imeni M. P. Bazhana; Ukrainskyi vyrobnycho-komertsiinyi tsentr "Olimp", 1992.
- Matsko, Liubov, Matsko, Oksana i Sydorenko, Olesia. *Stylistyka ukrainskoi movy*. Kyiv: Vyshcha shkola, 2003.
- Mishenina, Tetiana. "Linguistic Cultural Interpretation of Floroconcept Grass with Diachronic Positions in the Ukrainian Language." *Native word in ethnocultural dimension*, No 1, 2015, pp. 170–9.
- Omelkovets, Ruslana. *Slovnyk botanichnoi leksyky zakhidnopoliskykh hovirok*. Lutsk, 2016.
- Otruini roslyny yak biolohichnyi faktor nebezpeky*, edited by A. O. Annamukhammedov and all. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2018.
- Polyuzhyn, Mykhaylo. "Notion, Concept and Its Structure." *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, No 4, 2015, pp. 212–22.
- Prihodko, Ganna. "Linguocultural Parameters of the Connotation Phenomenon." *Scientific Journal of the Lviv State University of Life Safety "Philological Periodical of Lviv"*, No 11, 2022, pp. 182–8.
- Rozvod, Elina. "Types of the Concepts and its Classification in Modern Linguistics." *Current Issues of Foreign Philology*, No 3, 2015, pp. 145–51.
- Sabadosh, Ivan. *Formuvannia ukrainskoi botanichnoi nomenklatury*. Uzhhorod, 1996.
- Selivanova, Olena. *Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediia*. Poltava: Dovkillia-K, 2006.
- Skurativskyi, Vasyl. *Rusalii*. Kyiv: Dovira, 1996.
- Slovnyk symboliv kultury Ukrainy*, edited by V. Kotsura, O. Potapenko, M. Dmytrenko. Kyiv: Melenium, 2002.
- Yesypenko, Nadiya. "Structure and Evolution of the Lingual Cultural Concept." *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, No 4, 2015, pp. 177–81.

Стаття надійшла до редколегії 19.04.2024